

בית המשפט המחוזי בירושלים

הפ"ב 11608-05-18 לחיאני נ' דהן

הפ"ב 26619-10-18 לחיאני נ' דהן

הפ"ב 39942-05-18 דהן נ' לחיאני

בפני כבוד השופט אביגדור דורות

המבקש בהפ"ב 11608-05-18 שמעון לחיאני
ובהפ"ב 26619-10-18 ע"י ב"כ עו"ד יוסף שחור
המשיב בהפ"ב 39942-05-18

נגד

המשיב בהפ"ב 11608-05-18 חיים יעקב דהן
ובהפ"ב 26619-10-18 ע"י ב"כ עו"ד שמואל קמיל
המבקש בהפ"ב 39942-05-18

פסק דין

לפניי תובענות לאישור פסקי בוררות שניתנו על ידי בית הדין לממונות "כתר תורה-בית וגן" מירושלים (להלן: "בית הדין") ותובענה לביטול פסקי הבוררות שהתבקש אישורן. הדיון בשלושת התובענות אוחד.

רקע ופסקי הבוררות

1. שני בעלי הדין הם תושבי ישראל בעלי אזרחות צרפתית, אשר היו שותפים במשך מספר שנים במספר עסקים בחו"ל. בין היתר, עסקו הצדדים במתן שירותי אירוח במלון בתקופת חג הפסח; במכירת אתרוגים שגודלו במספר פרדסים במרוקו ובמכירת סוכות ואביזרים בצרפת.

2. ביום 30.11.17 חתמו בעלי הדין על הסכם בוררות על פיו מסרו הצדדים את הסכסוך שביניהם להכרעת בית הדין בראשות הרב שלמה ידידיה זעפראני.

3. בית הדין הוציא תחת ידו 15 החלטות העומדות במרכז דיוננו. ההחלטה הראשונה ניתנה ביום י"ב כסלו תשע"ח (30.11.17) והאחרונה ביום כ"ה תמוז תשע"ח (8.7.18).

4. ביום 6.5.18 הגיש שמעון לחיאני (להלן: "לחיאני") בקשה לאישור של פסקי הבוררות הבאים:

מיום י"ב כסלו תשע"ח (30.11.17).

מיום כ"ה תשע"ח (13.12.17).

בית המשפט המחוזי בירושלים

הפ"ב 11608-05-18 לחיאני נ' דהן

הפ"ב 26619-10-18 לחיאני נ' דהן

הפ"ב 39942-05-18 דהן נ' לחיאני

- 1 מיום י"ג שבט תשע"ח (29.1.18).
- 2 מיום כ"ג שבט תשע"ח (8.2.18).
- 3 מיום כ"א אדר תשע"ח (8.3.18).
- 4
- 5 התובענה לאישור פסקי הבוררות הנ"ל הוגשה בתיק הפ"ב 11608-05-18.
- 6
- 7 5. ביום 17.5.18 הגיש חיים יעקב דהן (להלן: "דהן") בקשה לביטול חמשת פסקי הבוררות
8 שהתבקש אישורם או לחילופין אכיפת כל פסקי הבוררות שניתנו על ידי בית הדין בסכסוך
9 שבין הצדדים. לבקשה זו (בתיק הפ"ב 39942-05-18) צורפו 4 פסקי בוררות שניתנו על ידי
10 בית הדין שלא התבקש אישורם על ידי לחיאני ואלו הם:
11
- 12 מיום כ"ג שבט תשע"ח (8.2.18).
- 13 מיום י"א אייר תשע"ח (26.4.18).
- 14 מיום כ"ב אייר תשע"ח (7.5.18).
- 15 מיום א' סיון תשע"ח (15.5.18).
- 16 מיום ב' סיון תשע"ח (16.5.18).
- 17
- 18 6. ביום 11.10.18 הגיש לחיאני בקשה לאישור של 8 פסקי הבוררות הבאים (הפ"ב 26619-10-18
19 : (18
20
- 21 מיום י"א אייר תשע"ח (26.4.18).
- 22 מיום כ"ב אייר תשע"ח (7.5.18).
- 23 מיום ב' סיוון תשע"ח (16.5.18).
- 24 מיום כ"ט סיוון תשע"ח (12.6.18).
- 25 מיום י"א תמוז תשע"ח (24.6.18).
- 26 מיום כ"ב תמוז תשע"ח (5.7.18).
- 27 מיום כ"ה תמוז תשע"ח (8.7.18).
- 28
- 29 7. ביום 5.11.18 הגיש דהן בקשה מנומקת ומתוקנת לביטול 15 החלטות (או לכל הפחות את
30 רובן) שניתנו על ידי בית הדין.
31
- 32 8. שני פסקי הבוררות בהיקף הרב ביותר שיצאו תחת ידו של בית הדין הם פסק הבוררות
33 מיום כ"ה כסלו תשע"ח (13.12.17) ומיום כ"ט סיון תשע"ח (12.6.18). בשני פסקי הבוררות

בית המשפט המחוזי בירושלים

הפ"ב 11608-05-18 לחיאני נ' דהן

הפ"ב 26619-10-18 לחיאני נ' דהן

הפ"ב 39942-05-18 דהן נ' לחיאני

- 1 הנ"ל התייחס בית הדין, בין היתר, לציוד המשותף לקיום אירוח בפסח; לחלוקת הכספים
2 שמוחזקים על ידי לחיאני ובחשבון חברה בשם Eden Prestige בצרפת (להלן: "חברת
3 עדן"); בשותפות בפרדסי האתרוגים במרוקו; וכן בשותפות במכירת סוכות ואביזרים
4 בצרפת. בשני פסקי הבוררות הנ"ל נקבע העיקרון של היפרדות הצדדים בחלוקת "גוד או
5 איגוד" וביחס לכספים, נקבעה חלוקה שלהם בין הצדדים.
6
7 9. בדיון מיום 3.2.21 התברר כי עד היום לא בוצעה ההפרדות עליה הורה בית הדין.
8

טענות דהן – מבקש הביטול

- 10 10. הטענה המרכזית של דהן היא כי ביום כ"ה כסלו תשע"ח (13.12.17) ניתן על ידי בית הדין
11 פסק בוררות, אשר מהווה לטענתו "פסק דין סופי" ועל כן כל ההחלטות המאוחרות לפסק
12 הבוררות הנ"ל ניתנו בחוסר סמכות, לאחר שהסמכות שהצדדים הסמיכו את בית הדין
13 בהתאם להסכם הבוררות פקעה. נטען כי לא הייתה כל הסכמה בין הצדדים כי בית הדין
14 יקבל סמכות מחודשת לביטול המחלוקת ולכן, לא הייתה בידי הבוררים כל סמכות בעניין.
15
16 11. בנוסף, דהן העלה מספר טענות נוספות כדלקמן:
17
18 א. החלטות בית הדין ניתנו בעניין שלוש חברות אשר נמצאות בבעלות הצדדים, למרות שאף
19 אחת מן החברות לא הסמיכה את הבוררים לדון בענייניה.
20 ב. ההחלטות סותרות את הדין בצרפת וקיום ההחלטות מהווה עבירה פלילית בצרפת.
21 ג. חלק מן ההחלטות נחתמו על ידי הרב אליהו שריקי, אשר לא שמע את טענותיו של דהן.
22 ד. הבוררים לא נתנו לדהן אפשרות נאותה להשמיע את טענותיו.
23 ה. בפועל מי שניהל את כל הליך הבוררות הוא מזכיר בית הדין הרב שמואל תורג'מן (להלן:
24 "תורג'מן") שהיה אחראי על מתן ההחלטות ופסקי הבוררות, למרות שלא הוסמך לכך והוא
25 היה מסוכסך עם דהן ורצה ברעתו.
26 ו. המועד למתן פסק הבוררות חלף, הואיל והצדדים פנו לבית הדין בחודש נובמבר 2017
27 וההחלטה האחרונה ניתנה ביום 8.7.18, לאחר כשמונה חודשים.
28 ז. תוכנו של הפסק מנוגד לתקנת הציבור, הן מאחר וההחלטות סותרות אחת את השנייה והן
29 מאחר וקיום ההחלטות מהווה עבירה פלילית על פי הדין בצרפת.
30 ח. יש לבטל את פסקי הבוררות לפי העילה שבסעיף 10(24) לחוק הבוררות, תשכ"ח-1968
31 (להלן: "חוק הבוררות") לאור התנהלות הבוררים והטענות שצינו לעיל.
32

בית המשפט המחוזי בירושלים

הפ"ב 11608-05-18 לחיאני נ' דהן

הפ"ב 26619-10-18 לחיאני נ' דהן

הפ"ב 39942-05-18 דהן נ' לחיאני

טענות לחיאני – מבקש האישור

- 1
2 12. לטענת לחיאני, בקשת הביטול הוגשה לאחר שחלף המועד שנקבע בחוק הבוררות להגשתה.
3 נטען כי דהן פנה לראשונה לבית המשפט ביום 17.5.18 בבקשה שכותרתה "בקשה לביטול
4 הפסק או לחלופין אכיפתו המלאה". נטען כי דהן לא פירט בבקשה כל נימוק לביטול פסקי
5 הבוררים, מעבר לכך שציין כי הוא מסכים לאישורם בתנאי שיאושרו כל פסקי הבוררות
6 שצורפו לבקשה. לטענת לחיאני, היה על דהן לפרט את טענתו כי חלק מההחלטות בבוררות
7 לא הומצאו לו, אולם הדבר לא נעשה. ביחס לטענת דהן כי מגבלת הימים להגשת בקשת
8 הביטול אינה חלה מקום בו עילת הביטול היא על פי סעיף 24(1) לחוק הבוררות טען לחיאני
9 כי אין חולק שהיה בין הצדדים הסכם בוררות בר תוקף עליו חתמו הצדדים ומשום כך נטען
10 כי הבקשה לביטול הוגשה באיחור ואין להיזקק לה.
11
12 13. בכל הנוגע לטענה כי סמכות הבוררים פקעה לאחר שניתן על ידם הפסק מיום כ"ה כסלו
13 תשע"ח (13.12.17) טען לחיאני כי דהן לא הביע כל הסתייגות הן במועד הדיונים בפני
14 הבוררים והן לאחריהם מעצם המשך ההתדיינות ולא העלה כל טענה בעניין. זאת ועוד,
15 נטען כי לאחר שהוגשה הבקשה לאישור פסקי הבוררות לבית המשפט פנה דהן, באמצעות
16 באי כוחו הרב נעמן ועו"ד אביעד אושרי ואף בעצמו, לבית הדין וביקש כי יחייבו את לחיאני
17 לשוב ולדון עמו בקיום הפסק והוצאתו אל הפועל.
18
19 14. בכל הנוגע לטענת דהן בדבר חתימתו של הרב שריקי על חלק מפסקי הבוררות (במקום
20 חתימתו של הרב בן יהוידע) נטען כי הבוררות נמסרה לבית הדין ברשות הרב זעפרני וכי
21 בקביעת מוסד כבורר יש הסכמה מצד הצדדים לגבי הגוף שעל אנשיו ימנו הבוררים תוך
22 השארת קביעת זהות הבוררים למוסד עצמו.
23
24 15. בכל הנוגע לטענה כנגד מזכיר בית הדין, הרב תורג'מן, נטען כי היה על דהן לפנות בענין זה
25 לבית הדין עצמו או לעתור לבית המשפט, במקום להמשיך ולנהל את הבוררות ואף לפנות
26 לבית הדין ולדרוש את המשך הבוררות.
27
28 16. בכל הנוגע לטענה כי חלפה התקופה הקבועה בדין למתן פסק בוררות נטען כי ההחלטות
29 שניתנו לאחר הפסק מיום כ"ה כסלו תשע"ח נגעו ליישום הפסק והדבר נעשה בעקבות פניות
30 הצדדים לבית הדין.
31
32 17. בכל הנוגע לטענה כי הפסק הינו בלתי חוקי בצרפת השיב לחיאני כי הבוררות התנהלה בין
33 בעלי הדין מבלי שבית הדין התייחס לאופן יישום הפסק מבחינה חשבונאית בצרפת.

בית המשפט המחוזי בירושלים

הפ"ב 11608-05-18 לחיאני נ' דהן

הפ"ב 26619-10-18 לחיאני נ' דהן

הפ"ב 39942-05-18 דהן נ' לחיאני

1
2 18. בכל הנוגע לטענה כי חתימות הבוררים זויפו נטען כי אין חולק שהצדדים פעלו על פי אותן
3 החלטות ולא הועלו טענות אלה בזמן אמת. לטענת לחיאני, דהן היה תובע בבוררות והוא
4 בחר בבית הדין כמוסד בפניו יתבררו המחלוקות.

5
6 19. בכל הנוגע לטענה כי החלטות הבוררים הינן החלטות סותרות נטען כי במהלך הבוררות
7 השתנו הנסיבות ובית הדין הוציא תחת ידו החלטות לפי השינויים שאירעו במהלך הזמן
8 ולפי הנתונים העדכניים שנמסרו לו.

9
10 **דין והכרעה**

11 20. דרך הילוכנו תהיה כדלקמן: תחילה תידון הטענה כי הבקשה לביטול הוגשה באיחור
12 ולאחר חלוף המועד שנקבע בחוק הבוררות ומשום כך אין להיזקק לה. לאחר מכן יידונו
13 טענותיו של דהן להתקיימות חלק מעילות הביטול המנויות בסעיף 24 לחוק הבוררות. לפני
14 הכול אתייחס ל-15 ההחלטות שהצדדים ביקשו לבטל (דהן) או לאשר (לחיאני).

15
16 **מהו פסק בוררות**

17 21. כאמור לעיל, הצדדים צירפו לבקשותיהם 15 החלטות שניתנו על ידי בית הדין. חלק מן
18 ההחלטות זכו לכותרת "פסק דין", חלק מן ההחלטות זכו לכותרת "החלטת בית הדין",
19 חלק מן ההחלטות זכו לכותרת "הבהרה לפסק הדין", חלק מן ההחלטות זכו לכותרת
20 "הודעה" או "הודעה לשני הצדדים" וחלק מן ההחלטות זכו לכותרת "קיום פסק הדין".

21
22 22. כאשר החלטת בורר אינה מהווה פסק דין, לא ניתן להגיש בקשה לביטולה באחת העילות
23 המנויות בסעיף 24 לחוק הבוררות, שכן סעיף 24 קובע כי בית המשפט יהיה רשאי לבטל
24 "פסק בוררות". פסק בוררות מוגדר בסעיף 1 לחוק כ"פסק שניתן על ידי בורר, לרבות פסק
25 ביניים". פסק ביניים ייחשב ככזה רק כאשר ברור כי הדיון במחלוקת שהיא נושא ההחלטה
26 הושלם, התיק נסגר בכל האמור למחלוקת זו, ובידי בעלי הדין החלטה ברורה ומפורשת
27 המכריעה במחלוקת מוגדרת, שלמה ובעלת קיום עצמאי משלה (ע"א 300/89 ולקו חברה
28 לבנין ועבודות עפר בע"מ נ' החברה לפיתוח חוף אילת בע"מ, פ"ד מה(4) 497, 510 (1991);
29 רע"א 5526/18 יפה נ' דיאמנט (13.12.18)). כאשר מדובר ב"החלטה אחרת" של בורר אין
30 אפשרות להגיש בקשה לביטולה לפי סעיף 24 לחוק (רע"א 8984/09 ANGELMARINE LTD
31 נ' בר חמישה כוכבים בע"מ (14.2.10)). יש להבחין בין "פסק ביניים", שבמהותו הוא
32 מכריע באחת הסוגיות שבמחלוקת, לבין "החלטת ביניים". פרופ' ס' אוטולנגי עמדה על כך

בית המשפט המחוזי בירושלים

הפ"ב 11608-05-18 לחיאני נ' דהן

הפ"ב 26619-10-18 לחיאני נ' דהן

הפ"ב 39942-05-18 דהן נ' לחיאני

1 כי יש אי בהירות בעצם השם "פסק ביניים", שכן התואר "ביניים" מצביע על זמניות, בעוד
2 שכל טיבו של פסק ביניים שהוא מכריע באופן סופי וחד משמעי בחלק מוגדר ומותחם מן
3 המחלוקת מושא הבוררות (ס' אוטולנגי, בורות דין ונוהל, כרך ב', מהדורה רביעית
4 מיוחדת, עמ' 761-760) (להלן: "אוטולנגי, בורות"). בית המשפט אינו חייב להתרשם
5 מהכינוי שהבורר נתן להחלטתו ועליו לבחון את מהות ההחלטה, כדי לקבוע אם מדובר
6 בהחלטת ביניים, או שמא בפסק ביניים. כך, למשל, בהמראה (ת"א) 6791/91 **ירקוני נ' ירון**
7 **ישעיהו בע"מ**, כינה הבורר בשם "החלטת ביניים" את הוראתו לאחד הצדדים לחתום על
8 יפוי כוח בלתי חוזר בנוסח שהוכן על ידיו. בית המשפט הגיע למסקנה שמדובר ב"פסק
9 ביניים" ולא ב"החלטת ביניים" ולכן אישר בית המשפט את ההחלטה כפסק בורר.

10
11 23. כפי שצינה פרופ' אוטולנגי בספרה, פסק ביניים של בורר צריך להינתן לכאורה תוך כדי
12 ניהול הבוררות ולפני סיומה. יחד עם זאת, צוין כי בית המשפט העליון פסק כי פסק ביניים
13 יכול להינתן גם אחרי מתן הפסק (בר"ע 37/74 **כללביט (סוכנויות לביטוח) בע"מ נ' רמז**
14 **בע"מ**, פ"ד כח(2) 165, בעמ' 168).

15
16 24. בענייננו חלק מן ההחלטות שצורפו על ידי הצדדים לבקשה לביטול ולבקשות לאישור הינן
17 במובהק החלטות ביניים, להבדיל מפסק ביניים, ועל כן לא ניתן להורות על ביטולן או על
18 אישורם. כך, למשל, הוא המקרה ביחס להחלטה מיום א' סיון תשע"ח (15.5.18) בגדרה
19 נקבע כי בית הדין יקיים דיון ביום ב' סיון תשע"ח. הוא הדין ביחס להודעה/הבהרה מיום
20 י"א תמוז תשע"ח (24.6.18) בגדרה חייב בית הדין את שני הצדדים להעמיד עו"ד כל אחד
21 מהצד שלו, כדי לקיים את פסק הדין במלואו, ככתבו וכלשונו.

22
23 25. אין ספק ששתיים מן ההחלטות שהצדדים ביקשו לבטל או לאשר הינן בגדר פסק בורות.
24 הכוונה לפסק מיום כ"ה כסלו תשע"ח (13.12.17) ולפסק מיום כ"ט סיון תשע"ח (12.6.18).
25 בכל אחד מפסקים אלה התייחס בית הדין למחלוקת בעניין הכספים ונכסי חברת עדן;
26 לשותפות בפרדסי האתרונים במרוקו; ולשותפות במכירת הסוכות ואביזרים הנוספים
27 בצרפת. לטענת לחיאני בדיון מיום 3.2.21 שני הפסקים הנ"ל מסיימים את הסכסוך בכל
28 אחת מהסוגיות הנ"ל, אף שנותרה התחשבנות כספית ביחס לתקופה הקודמת לחודש
29 אוקטובר 2017. לטענת דהן בדיון הנ"ל אומנם בפסקים הנ"ל נקבע שהצדדים צריכים
30 להיפרד בדרך של "גוד או איגוד" אולם עד היום הדבר לא נעשה, דהיינו, הצדדים לא
31 מתנהלים בהתאם למה שפסק בית הדין.

בית המשפט המחוזי בירושלים

הפ"ב 11608-05-18 לחיאני נ' דהן

הפ"ב 26619-10-18 לחיאני נ' דהן

הפ"ב 39942-05-18 דהן נ' לחיאני

26. הזכרתי כבר בשלב זה את שני הפסקים הנ"ל הואיל וביחס אליהם לא יכולה להתקבל טענת דהן לעילת ביטול לפי סעיף 124(1) לחוק הבוררות. כך הוא הדבר ביחס לפסק מיום כ"ה כסלו תשע"ח לגביו טען דהן כי סמכות הבוררים פקעה ביום הינתנו, שכן הוא מהווה "לכל הדעות" פסק דין סופי (פסקה 95 לבקשה המנומקת ומתוקנת לביטול פסק הבוררות בתיק הפ"ב 39942-05-18). לגבי פסק זה נכתב מטעם דהן כי מדובר בהחלטה סופית אשר "אמורה לסיים את המחלוקות שבין הצדדים, והיא ורק היא אמורה לחייב את הצדדים" (פסקה 18 לבקשה הנ"ל). כך הוא גם הדבר ביחס לפסק מיום כ"ט סיון תשע"ח (12.6.18) שניתן 5 ימים לאחר שהצדדים חתמו על הסכם בוררות נוסף מיום 7.6.18 (נספח א' לתגובת לחיאני לבקשה המתוקנת לביטול פסקי הבוררות) שבו נכתב כי הצדדים רוצים לברר עניינם בפני בית הדין "בקשר ל-קיום פסק דין מתאריך כ"ה כסלו תשע"ח והמתלווה". בהמשך פסק הדין אתייחס לסוגיה זו ביתר פירוט.

האיחור בהגשת בקשת הביטול

27. כאמור לעיל, בקשת הביטול הוגשה על ידי דהן בתיק הפ"ב 39942-05-18 ביום 17.5.18. יחד עם זאת, מדובר בבקשה קצרצרה בהיקף של חצי עמוד, אשר אינה כוללת נימוקים כלשהם המצדיקים את ביטול פסקי הבוררות. בנוסף, כותרת הבקשה היא "בקשה לביטול הפסק או לחלופין אכיפתו המלאה". בית המשפט התבקש באותה בקשה לבטל את פסקי הבוררות שהוצגו לאישור על ידי לחיאני בתובענה בתיק הפ"ב 11608-05-18 או לחלופין, לאחר את כל פסקי הבוררות שניתנו על ידי בית הדין בסכסוך שבין הצדדים. ביום 5.11.19 הוגשה מטעם דהן "בקשה מנומקת ומתוקנת לביטול פסק בוררות" ובראשיתה נכתב כדלקמן:

"הגם שבקשה זו מוגשת לכאורה, לאחר המועד הקבוע בחוק (להגשת בקשה לביטול פסק בורר) אך חלק נכבד מההחלטות של הבוררים לא הומצאו למבקש ובכל אופן לא הומצאו כדין וכן הבוררים עצמם אסרו על המבקש להגיש בקשה לביטול פסקי הבוררות, כך שמן הדין יש להאריך את המועד להגשת בקשה לביטול פסק בורר, וזאת בנוסף לכך שהחלטות הבוררים ניתנו בחוסר סמכות ומבלי שהיה הסכם בוררות בתוקף, כך שבכל אופן, בהתאם לקבוע בסעיף 27(ד) לחוק הבוררות, תשכ"ח-1968, אין צורך בהארכת מועד לצורך הגשת הבקשה".

28. בכל הנוגע לטענה כי חלק נכבד מהחלטות הבוררים לא הומצאו כדין לדהן, לדידי אין אפשרות לקבלה. היה על דהן לציין במפורש ולהצביע על אותן החלטות שביקש לבטל ואשר

בית המשפט המחוזי בירושלים

הפ"ב 11608-05-18 לחיאני נ' דהן

הפ"ב 26619-10-18 לחיאני נ' דהן

הפ"ב 39942-05-18 דהן נ' לחיאני

הן לא הומצאו לו, כטענתו, תוך פירוט מתי הגיעו לידיהו ובאיזה אופן. מדובר בטענה כללית וסתמית שאין אפשרות לקבלה.

29. בכל הנוגע לטענה כי החלטות הבוררים ניתנו מבלי שהיה הסכם בוררות בתוקף יש לציין כי סעיף 27(א) לחוק הבוררות קובע כי בית המשפט לא יזקק לבקשת ביטול שהוגשה כעבור 45 יום מיום מתן הפסק, כאשר סעיף 27(ד) לחוק קובע כי המועד האמור בסעיף קטן (א) לא יחול על בקשת ביטול על פי העילה האמורה בסעיף 24(1) לחוק הבוררות. עילת הביטול שבסעיף 24(1) לחוק הבוררות מתייחסת למצב שבו "לא היה הסכם בוררות בר תוקף" בין הצדדים. בענייננו אין מחלוקת כי ביום י"ב כסלו תשע"ח (30.11.17) חתמו הצדדים על הסכם בוררות ראשון וביום כ"ד סיון תשע"ח (7.6.18) חתמו הצדדים על הסכם בוררות שני. מדוע נטען על ידי דהן כי לא היה בין הצדדים הסכם בוררות בר תוקף? הטענה היא כי לאחר שניתן הפסק מיום כ"ה כסלו תשע"ח (13.12.17), סמכות הבוררים פקעה, בעקבות מתן פסק דין סופי ולא הייתה להם כל סמכות נוספת לדון במחלוקות שבין הצדדים. לפיכך, טען דהן כי כל ההחלטות שניתנו לאחר מתן הפסק הנ"ל ניתנו מבלי שהייתה הסכמה של הצדדים כי הבוררים יקבלו "סמכות מחודשת לבירור המחלוקת" (פסקה 100 לבקשה המנומקת והמתוקנת מטעם דהן).

30. שעה שדהן לא פעל כנגד החלטות בית הדין אשר המשיך את הדיונים, בין אם בהגשת המרצת פתיחה לבית המשפט בבקשה למתן פסק דין הצהרתי בדבר סופיות ההליך והעדר סמכות הבוררים להמשיך ולדון במחלוקת שהוכרעה ובין אם בהגשת בקשה לצו מניעה זמני (ראו בעניין זה אצל אוטולנגי, בוררות, בעמ' 766), שוב לא יוכל דהן לטעון כי במתן הפסק הנ"ל פקעה סמכות הבוררים להמשיך ולדון בסכסוך.

31. כידוע, ניתן לפרש את התנהגות הצדדים, בנסיבות מתאימות, כהסכמה "מכללא" להרחבת סמכויות הבוררים. בעל דין שיש בידו עילה לביטול, אין נותנים לו להמתין לתוצאות פסק דינו של הבורר. בעל דין הממשיך בבוררות לאחר שנודע לו כי הבורר המשיך בהליך מבלי שהייתה הסכמה להמשך הבוררות, רואים אותו כמזוהר על זכותו לדרוש את ביטול הפסק. במקרה זה, דהן לא הביע כל הסתייגות במהלך הדיונים שהתקיימו לאחר הפסק מיום כ"ה כסלו תשע"ח ולא העלה כל טענה בפני הבוררים על העדר הסכמה להמשך הבוררות. לא זו אף זו, לאחר שהוגשה הבקשה לאישור הפסק בתיק 11608-05-18 פנה דהן באמצעות הרב נעמן ועו"ד אביעד אושרי לבית הדין וביקש כי יחייבו את לחיאני לשוב ולדון איתו בקיום הפסק והוצאתו אל הפועל וביום 7.6.18 נחתם הסכם הבוררות השני לצורך כך. בא כוחו של דהן טען בדיון מיום 3.2.21 כדלקמן:

בית המשפט המחוזי בירושלים

הפ"ב 11608-05-18 לחיאני נ' דהן

הפ"ב 26619-10-18 לחיאני נ' דהן

הפ"ב 39942-05-18 דהן נ' לחיאני

1

2 "דהן לא הבין את המשמעויות של להמשיך להתדיין, האם יש צורך להודיע למזכיר

3 או לבוררים שאין להם סמכות, הוא לא ידע בדיוק איך מוגדר ההליך הזה, איך

4 פוקעת הסמכות, איך להודיע, הוא לא היה מיוצג".

5

6 העדר ידיעת הדין אינה יכולה לרפא את הפגם של העדר המחאה בפני הבוררים. אם דהן

7 בחר לנהל את הבוררות בחלקה כאשר איננו מיוצג, אין לו אלא להלין על עצמו. זאת ועוד,

8 גם כאשר היה מיוצג, לא הועלתה מטעמו טענה בפני הבוררים בדבר פקיעת סמכותם ובדבר

9 העדר הסכמתו להמשך הבוררות. בנסיבות אלה, לא מתקיימת עילת הביטול שבסעיף 24(1)

10 לחוק הבוררות ועל כן נדחת טענתו של דהן כי המועד הקבוע בסעיף 27(א) לחוק הבוררות

11 אינו מחייבו.

12

13 32. כאן המקום להתייחס לטענת דהן כי סעיף 24(1) לחוק חל גם עקב העובדה שחברת עדן לא

14 חתמה על הסכם הבוררות ולא הסמיכה את הדיינים להכריע בעניינה. בהקשר זה אף נטען

15 כי פסקי הבוררות ניתנו גם בעניין שלוש חברות בנות של חברת עדן (החברה שעסקה בשיווק

16 ארבעת המינים; החברה שעסקה בשיווק מוצרים לסוכות; והחברה שעסקה

17 בחופשות/מלון בחג הפסח) אשר כולן לא חתמו על הסכם הבוררות.

18

19 33. בסוגיה זו ראוי להתייחס להחלטת בית המשפט העליון (כב' השופט י' דנציגר) ברע"א

20 1196/14 ג'רייס נ' עראף (24.3.14) (להלן: "עניין ג'רייס"), שם נקבע כי ככלל, הסכם

21 בוררות מחייב רק את הצדדים החתומים עליו. יחד עם זאת, נפסק כי הסכם בוררות, ככל

22 חוזה, יתפרש באופן תכליתי על פי אומד דעת הצדדים לו, כאשר במידה ותכליתו של הסכם

23 בוררות היא לאפשר פתרון מלא של כלל המחלוקות בין הצדדים בדרך של בוררות, אפשר

24 לעתים כי לצורך הגשמת תכלית זו יידרש צירוף להליך הבוררות של גורם הקשור

25 למחלוקת ולאחד מבעלי הדין המעורבים בה. בין המקרים החריגים בהם יתאפשר צירוף

26 של גורם להליך בוררות על אף שאינו חתום על הסכם הבוררות, מצוי המקרה שבו מדובר

27 בגורם הקשור קשר הדוק לאחד הצדדים החתום על הסכם הבוררות, אך עקרון האישיות

28 המשפטית הנפרדת מפריד ביניהם, כגון חברות המצויות בשליטתן המלאה של הצדדים

29 (עניין ג'רייס, פסקה 15). נפסק כי ההצדקה לצירופם של גורמים כגון אלו להליך הבוררות

30 טמונה אף היא בהסכמת הצדדים להליך הבוררות ובחתימה להגשמת תכלית הסכם

31 הבוררות, שכן צירופם להליך נועד למנוע מצד להליך הבוררות לחמוק מהשתתפות בהליך

32 לו הסכים מבחינה מהותית תוך ניצול טענות פורמליסטיות, בפרט כאשר מדובר בגורם

33 חיוני להליך הבוררות וכאשר הסירוב לצרפו להליך צפוי להוביל לפיצול הדיון בסכסוך

בית המשפט המחוזי בירושלים

הפ"ב 11608-05-18 לחיאני נ' דהן

הפ"ב 26619-10-18 לחיאני נ' דהן

הפ"ב 39942-05-18 דהן נ' לחיאני

ולהכבדה על בירורו הענייני, באופן שיש בו כדי לסכל את הליך הבוררות (עניין ג'רייס, פסקה 15).

34. בעניין ג'רייס הוטעם כי החברה שלא חתמה על הסכם הבוררות (חברת ר.ט.) נשלטה במלואה על ידי המבקשים ובהקשר זה נקבע כדלקמן:

"יתר על כן, בין המבקשים לבין חברת ר.ט. קיימים קשר יסודי וזהות אינטרסים מלאה, שכן חברת ר.ט. נשלטת במלואה על ידי המבקשים, והללו הינם מורשי החתימה היחידים בה ונמנים על מועצת המנהלים של החברה, לצד אדם אחד נוסף בלבד. הקרבה המשפטית בין המבקשים לבין חברת ר.ט. היא כה גדולה איפוא, עד שאפשר לראותם כאחד, ועל כן לראות בהסכמת המבקשים להליך הבוררות משום הסכמה מצידה של חברת ר.ט. [השוו: ע"א 344/83 רויטמן נ' פרס, פ"ד לט(4) 29, 35-36, 39-40 (1985); רע"א 554/01 כתר הוצאה לאור בע"מ נ' ספרן (22.10.01), פסקה 3 להחלטתו של השופט י' טירקל; אוטולנגי, בעמ' 110]."

35. בענייננו, נקבע בהסכם הבוררות הראשון מיום י"ב כסלו תשע"ח (אשר הומצא לתיק בית המשפט ביום 8.2.21) כי הצדדים פנו לבית הדין לאור רצונם "לברר עניינם בקשר ל-בירור בענייני השותפות בחברת eden prestige ותביעות הדדיות". ההצדקה להתייחסות הבוררים לחברת עדן טמונה בהסכמת הצדדים כאמור ובחתימה להגשמת תכלית הסכם הבוררות, במיוחד כאשר הבוררות נגעה במישרין בשותפות בעלי הדין בחברת עדן. סוגיית הכספים המצויים בחברת עדן קשורה בטבורה ליחסי הצדדים הקשורים בהסכם הבוררות. חברת עדן מצויה בבעלות מלאה של בעלי הדין בחלקים שווים ובפסקי הבוררות לא ניתן סעד ישיר כנגדה, אלא בית הדין הורה על אופן חלוקת הכספים המצויים בחשבון החברה בצרפת בין השותפים, שהם בעלי הדין בבוררות. נקבע כי זכותו של לחיאני הינה ל- 50 אחוזים מן הכספים שמצויים בחשבון החברה. במקרה זה חברת עדן, כמו גם החברות הנוספות, לא עתרו לביטול פסק הבוררות בטענה כי הוא ניתן בעניינן ואין לקבל את טענתו של דהן בהקשר זה, במיוחד לאחר שהמשיך בבוררות תקופה ארוכה לאחר שניתן הפסק מיום כ"ה כסלו תשע"ח, על אף העובדה שבאותו פסק התייחס בית הדין גם לכספים בחברת עדן.

בית המשפט המחוזי בירושלים

הפ"ב 11608-05-18 לחיאני נ' דהן

הפ"ב 26619-10-18 לחיאני נ' דהן

הפ"ב 39942-05-18 דהן נ' לחיאני

36. המסקנה העולה מן האמור הינה כי לא מתקיימת עילת הביטול הקבועה בסעיף 24(1) לחוק הבוררות ומשום כך המועד של 45 ימים הקבוע בסעיף 27(א) לחוק מחייב את דהן ונקבע בזאת כי בקשתו לביטול הוגשה לאחר חלוף המועד ואין להיזקק לה.

37. סעיף 27(א) לחוק מורה כי בית המשפט רשאי להאריך את התקופה האמורה, אף אם כבר עברה, מטעמים מיוחדים שירשמו. בסייפת הבקשה המנומקת והמתוקנת לביטול שהוגשה מטעם דהן נכללה בקשה להארכת מועד להגשת בקשת הביטול (פסקאות 145-147 לבקשה). נטען כי הבוררים אסרו על הצדדים לפנות לבית המשפט וכי ניתן להבין מאותן החלטות כי מדובר באיסור גם על הגשת בקשה לביטול. משום כך נטען כי יש בכך צידוק להאריך את המועד להגשת הבקשה באיחור. עוד צוין בהקשר זה כי הדיינים התירו רק ללחיאני לתבוע בבית המשפט (החלטה מיום י"א אייר תשע"ח (26.4.18) פסקה ה' להחלטה; והחלטה מיום י"ד תמוז תשע"ח (27.6.18), כך שעל דהן המשיך לחול האיסור של הבוררים לפנות לבית המשפט.

38. על פי הפסיקה, הארכת המועד תהיה מוצדקת מקום שקיים טעם מיוחד אמיתי, בעל משקל, המסביר ומתרץ את העיכוב שחל בהגשת בקשת הביטול. נקבע כי על פי רוב, טעם כזה יתקיים כאשר העיכוב נובע מסיבות אובייקטיביות, או מאילוצים שאינם נתונים לשליטתו של בעל הדין (רע"א 4707/06 טנא סוכנות לביטוח בע"מ נ' אחים לבקוביץ, נובק, מינמר לביטוח בע"מ (6.1.10)). במקרה שלפנינו לא מצאתי כי מתקיימים טעמים מיוחדים להארכת המועד. אשר ל"איסור" שנקבע על ידי בית הדין לפנות לערכאות אזרחיות, ראינו כי איסור זה לא עמד למכשול בפני דהן כאשר פנה לבית משפט זה בבקשת הביטול. אשר על כן, איני סבור כי בנסיבות המקרה ראוי להאריך את המועד שנקבע בסעיף 27(א) לחוק הבוררות.

עילות הביטול

39. למעלה מן הצורך, יידונו עתה טענותיו הנוספות של דהן, בדבר התקיימותן של עילות ביטול נוספות על פי סעיף 24 לחוק הבוררות.

40. ראשית, אתייחס לטענה בדבר זיוף חתימות הבוררים. לטענת דהן מרבית ההחלטות ניתנו על ידי מזכיר בית הדין תורג'מן, כאשר על חלקן היה חותם בשמו ועל חלק אחר מההחלטות היה חותם בחתימתם של הבוררים עצמם תוך שהוא מדפיס החלטות ופסקי דין עם חתימה שמוכנה אצלו במחשב מראש ומבלי שהבוררים עצמם חותמים על ההחלטות, "דבר שמהווה זיוף ממש של חתימותיהם של הבוררים ונועד להטעות את דהן". דהן הפנה

בית המשפט המחוזי בירושלים

הפ"ב 11608-05-18 לחיאני נ' דהן

הפ"ב 26619-10-18 לחיאני נ' דהן

הפ"ב 39942-05-18 דהן נ' לחיאני

- 1 לתבנית החתימה אשר מתנוססת על החלטות מספר 1, 4, 5, ו-10 וכן על תבנית החתימה
2 אשר מתנוססת על החלטות מספר 2, 3, 7, 8, 14 ו-15. עוד נטען כי תבנית החתימה אשר
3 מתנוססת על החלטות מספר 6 ו-11 שונות אחת מהשנייה וכן שונות מכל יתר ההחלטות,
4 "אך עדיין אין כל אפשרות ללמוד מכך על אותנטיות החתימות".
5
6 41. החלטות מספר 9 (מיום א' סיון תשע"ח), מספר 12 (מיום י"א תמוז תשע"ח) ומספר 13
7 (מיום י"ד תמוז תשע"ח) חתומות על ידי מזכיר בית הדין תורג'מן. ההחלטה הראשונה
8 מודיעה על קיום דיון ביום שלמחרת; ההחלטה השנייה נוגעת לכך שעל כל אחד מהצדדים
9 "להעמיד עו"ד" כדי לקיים את פסק הדין; והחלטה השלישית (הודעה לשני הצדדים)
10 קובעת כי באם לא יתאפשר "להעמיד את העו"ד והטוע"ר הנ"ל לביצוע גוד או איגוד, יעמיד
11 בית הדין אדם מטעמו לביצוע הגוד או איגוד". שלושת החלטות אלה אינן בבחינת "פסק
12 בורות" ומשום כך אין פסול בחתימתו של מזכיר בית הדין עליהן.
13
14 42. בכל הנוגע לטענת זיוף חתימת הבוררים, נפסק כי בית המשפט אינו מומחה לכתבי יד ואין
15 לו את הכישורים הטכניים לבצע אבחנות דקות בעניין זה. על כן נפסק כי במצבים בהם
16 מתעוררת שאלה מורכבת, כגון אמיתותה של חתימה, רצוי כי ייעזר בית המשפט בחוות
17 דעתו של גרפולוג מומחה (ע"א 2032/06 אמנון האגי נ' עיזבון המנוח סלמן יוסף זיאן
18 (1.2.09)). במקרה זה בחר דהן שלא להגיש חוות דעת של מומחה לכתב יד על מנת לתמוך
19 בטענת זיוף החתימות ואף לא ביקש כי בית המשפט יורה לבוררים להתייחס לטענת הזיוף.
20 כמו כן, עמדה על הפרק קיומה של ישיבת הוכחות אליה ניתן היה להזמין את אב בית הדין,
21 או את מזכיר בית הדין לעדות, אולם הצדדים הגישו הודעה משותפת, בהתאם להחלטה
22 מיום 27.1.21, לפיה הם מסכימים לוותר על ישיבת הוכחות. מכאן, שדהן ויתר על קיום
23 דיון הוכחות ועל זימון לעדות של מי מהבוררים ו/או של מזכיר בית הדין, לצורך הוכחת
24 טענת הזיוף. ראו בהקשר זה של זימון בורר לעדות, למשל, את פסק הדין בהפ"ב 42068-
25 04-18 באבאזדה נ' באבאזדה (14.1.21) (פסקאות 37-56). כידוע, ניתן להעניק משמעות
26 ראייתית לאי הגשת ראיה. התנהגות מסוג זה, בהעדר הסבר אמין וסביר, פועלת לחובתו
27 של הנוקט בה, שכן היא מקימה למעשה חזקה שבעובדה, הנעוצה בהיגיון ובניסיון החיים,
28 לפיה דין ההימנעות כדין הודאה בכך שלו הובאה אותה ראיה, היא הייתה פועלת לחובת
29 הנמנע ותומכת בגרסת היריב (ע"א 55/89 קופל (נהיגה עצמית) בע"מ נ' טלקאר חברה
30 בע"מ, פ"ד מד(4) 595, 602 (1990); ע"א 2275/90 לימה חברה ישראלית לתעשיות כימיות
31 בע"מ באמצעות בניין דוד בע"מ נ' פרץ רוזנברג, פ"ד מז(2) 605, 614; ע"א 9656/05 שוורץ
32 נ' רמנוף חברה לסחר וציוד בנייה בע"מ (27.7.08); ע"א 7183/09 עיזבון המנוח בולוס חורי

בית המשפט המחוזי בירושלים

הפ"ב 11608-05-18 לחיאני נ' דהן

הפ"ב 26619-10-18 לחיאני נ' דהן

הפ"ב 39942-05-18 דהן נ' לחיאני

נ' מנהל מקרקעי ישראל (4.4.12); ע"א 8382/06 כורש בוטח נ' דוד כהן (26.8.12). בנסיבות אלה, איני מקבל את הטענה.

43. בכל הנוגע לטענה כי חלף המועד למתן הפסק (עילת הביטול על פי סעיף 8)24 לחוק הבוררות) נפסק כי כדי לשמור את הזכות לטעון כי פסק הבוררות ניתן לאחר מועדו, יש לעשות זאת במסגרת הודעה מפורשת בכתב שתועבר לבורר. כך נקבע במפורש בסעיף 26(ג) לחוק הבוררות וכך נפסק ברע"א 10086/06 דרור נ' משעל (13.1.20). כאשר דבר זה לא נעשה, נשמטת הקרקע מעילת ביטול זו על פי סעיף 8)24 לחוק. בעניין זה אפנה לספרו של א' גורן, בוררות, נבו הוצאה לאור בע"מ, בעמ' 352 :

"אין לעודד התנהגות אופורטוניסטית של צדדים להליך בוררות. במקרה אחד, המבקשים לא הודיעו לבורר בהודעה בכתב כנדרש בחוק כי מועד מתן פסק הבוררות חלף ומשכך מנועים הם מלהעלות טענה זו לאחר מתן פסק הבוררות ובשעה שתוצאותיו כבר נתוודעה להם".

לאור העובדה כי דהן לא פנה בכתב לבית הדין בטענה כי חלף המועד למתן הפסק, לא תישמע טענה זו כמצוות סעיף 26(ג) לחוק.

44. בכל הנוגע לטענת דהן כי הפסק סותר את החוק בצרפת וכי פסקי הבוררות הורו על ביצוע פעולות אשר מהוות עבירה פלילית בצרפת, יש להזכיר את הכלל שנקבע בפסיקה כי יש להוכיח את הדין הזר באמצעות מומחים וכך אף נהוג לעשות כל אימת שבעל דין מבקש להסתמך על דין זר. הפסיקה אף עסקה בשאלה מי יכול לשמש כמומחה לענין הוכחת הדין הזר הרלבנטי ובעניין זה נקבע, למשל כי עורך דין הבקיא בדין הזר במסגרת עיסוקו, יכול לשמש כמומחה להוכחתו (רע"א 9745/16 Comverse Technology Inc נ' אורית דויטש (8.8.17) פסקה 14) (להלן: "עניין קומברס"). נפסק כי חוות דעת מומחה לדין זר מן הראוי שתערך במתכונת של חוות דעת ולא על דרך של תצהיר (עניין קומברס, פסקה 15). לאור האמור איני מקבל את טענת דהן לפיה קיום פסק הבוררות מהווה עבירה פלילית בצרפת ומטעם זה כי הפסק מנוגד לתקנת הציבור, לעניין עילת הביטול שבסעיף 24(9) לחוק הבוררות.

45. לטענת דהן, ככל שפסקי הבוררות יאושרו, הדבר יביא למצב בו הפסקים יסתרו אחד את השני באופן שלא ניתן לקיים את כולם יחד ובפרט כאשר אין הבהרה איזה מן הפסקים

בית המשפט המחוזי בירושלים

הפ"ב 11608-05-18 לחיאני נ' דהן

הפ"ב 26619-10-18 לחיאני נ' דהן

הפ"ב 39942-05-18 דהן נ' לחיאני

- 1 נכון ואיזה שגוי. נטען כי הבוררים לא הבהירו בהחלטה מס' 11 מיום כ"ט סיון תשע"ח
2 (12.6.18) כי כל ההחלטות הקודמות בטלות כך שאין כל אפשרות לקיים את החלטות
3 הבוררים. בפסקה 59 לבקשה המנומקת והמתוקנת לביטול פסק בוררות ערך דהן טבלת
4 השוואה בין הפסק מס' 2 מיום כ"ה כסלו תשע"ח ובין הפסק מס' 11 מיום כ"ט סיון
5 תשע"ח. מסקנתו של דהן מן ההבדלים בין שני הפסקים היא כי בהחלטה מס' 11 התכוונו
6 הבוררים לבטל את הפסק מס' 2 וליתן פסק חדש, דבר שאינו בסמכותם אשר פקעה עם
7 מתן הפסק מיום כ"ה כסלו תשע"ח.
8
- 9 46. אשר לטענת פקיעת הסמכות כבר ראינו כי ביום 7.6.18 חתמו הצדדים על הסכם בוררות
10 שני, חמישה ימים לפני מתן הפסק מס' 11 ומכאן שטענת העדר ההסכמה לקיום בוררות
11 בפני בית הדין אינה יכולה להתקבל.
12
- 13 47. לטענת לחיאני, מדובר בפסקי בוררות שניתנו לאורך הזמן כאשר הצדדים ממשיכים
14 להתנהל על רקע שינוי בנסיבות. נטען כי בית הדין עדכן את החלטותיו במהלך הבוררות
15 בהתאם למידע החדש והנתונים המעודכנים שנמסרו לו ומשום כך אין מדובר בהחלטות
16 סותרות כלל וכלל. טענה זו נראית בעיני כטענה נכונה ומכל מקום מדובר בטענה "ערעורית"
17 שאינה מקימה עילת ביטול לפי סעיף 24 לחוק הבוררות.
18
- 19 48. לטענת דהן, הבוררות התנהלה בדרך פסולה, תוך התערבות בוטה של מזכיר בית הדין -
20 תורג'מן. לבקשה המנומקת והמתוקנת לביטול פסקי הבוררות צורף כנספח 18 תמליל
21 הקלטה של שיחה בין דהן לבין תורג'מן מיום 3.7.18. בפסקה 125 לבקשה פורטו דוגמאות
22 לדרך הפסולה, לטענת דהן, שבה נוהל הליך הבוררות. נטען כי התנהלות הבוררים מצדיקה
23 את ביטול פסקי הבוררות לאור הקבוע בסעיף 24(10) לחוק הבוררות. לטענת לחיאני,
24 תמליל השיחה בין דהן לבין מזכיר בית הדין הוגש בצורה סלקטיבית, חלקית, טועה
25 ומטעה. עוד נטען כי לא זו הדרך להגשת תמליל שיחה לבית המשפט. נטען כי כל עניין
26 התמלול לא נזכר ולא נתמך בתצהירו של דהן (כמי שהקליט את השיחה).
27
- 28 49. לטענת דהן בדיון מיום 3.2.21, מזכיר בית הדין שימש בפועל בחלק משמעותי מהתקופה
29 כסוג של מגשר, מבלי שהוסמך לכך. לטענת לחיאני מזכיר בית הדין לא פעל במהלך
30 הבוררות כמגשר ולא נתן החלטות משל עצמו. נטען כי הוא פעל כשלוח של בית הדין בניסיון
31 ליישם את החלטות בית הדין בדבר היפרדות הצדדים בדרך של גוד או איגוד.
32

בית המשפט המחוזי בירושלים

הפ"ב 11608-05-18 לחיאני נ' דהן

הפ"ב 26619-10-18 לחיאני נ' דהן

הפ"ב 39942-05-18 דהן נ' לחיאני

50. בכל הנוגע לקבילות התמליל ראוי לציין כי בבית משפט זה לא הוגש מכשיר ההקלטה הנייד או התקליטור המתעדים את תוכן שיחתם של דהן ותורג'מן. בהקשר זה יש מקום להזכיר את פסק הדין בע"פ 4481/14 פלוני נ' מדינת ישראל (16.11.16) (להלן: "עניין פלוני") בו נקבע כי לנוכח התרופפות מעמדו של כלל "הראיה הטובה ביותר" אין קושי ראייתי בקבילותם של מכשיר הקלטה נייד או תקליטור המתעדים שיחה, אף אם מדובר בהעתק שלישי או רביעי של אותה שיחה. נקבע כי נוכח ההתפתחות הטכנולוגית המצמצמת את הפער שהיה בעבר בין מסמך מקור להעתקו, ולאור הגמשת כללי קבילות הראיות ומתן דגש לשאלת משקל הראיה, אין עוד טעם מבורר לפסול העתק של הקלטה כאשר הצד המבקש להגישו מצהיר כי ההקלטה המקורית אינה ברשותו וההעתק נחזה להיות העתק מהימן של אותה הקלטה. בענייננו לא הוגשה ההקלטה, לא באמצעות מכשיר הטלפון שייתכן כי באמצעותו שוחח דהן עם תורג'מן ולא באמצעות העתק ההקלטה שנשמר באופן אחר. זאת ועוד, בעל דין המבקש להגיש הקלטה כראיה הוא אשר נושא בנטל להוכיח את קבילותה הלכאורית בהתאם לתנאי הקבילות הטכנית שנקבעו בפסיקה (עניין פלוני, פסקה 33). בעניין פלוני נקבע כי ברבות הימים התפתחה בהלכה הפסוקה מגמה של גמישות מסוימת מבחינת הקבילות הטכנית של הקלטה כראיה במשפט ובעיקר אמורים הדברים בנוגע להוכחת התנאי הרביעי לקבילות ההקלטה, שעניינו בהקפדה שלא נערכו שינויים בהקלטה גופה. בענייננו לא הוגשה ההקלטה כאמור ועל כן ברור כי לא הוכחו תנאי הקבילות הטכנית כפי שנדרש. בעניין פלוני נקבע כי יש מקום להעריך מחדש את תנאי הקבילות הטכנית של הקלטה אשר נקבעו עוד בשלהי שנות החמישים. במסגרת ניסוח מחדש של התנאים המרכזיים לקבילות הקלטה נקבע כי על בתי המשפט לעמוד באופן דווקני על קיומם של שני תנאים מרכזיים: הוכחת מהימנות ההקלטה, כמשקפת את אשר נאמר בין הצדדים לשיחה במועד ההקלטה ואת הזיהוי כהלכה של הדוברים באותה השיחה. בית המשפט ציין את החשש כי דווקא עקב חידושי הטכנולוגיה קל יותר לזייף תוכנה של הקלטה, מבלי להותיר עקבות מוחשיים. כאמור, בענייננו לא הגיש דיין את ההקלטה (בהנחה כי מדובר במכשיר הטלפון הנייד של דהן) או למצער ראיה משנית ראויה בדמות הקלטה מקצועית יותר של תוכן השיחה. זאת ועוד, בתמלול שהוגש לא צוין מי ערך את התמלול וניתן להניח כי הוא נערך על ידי דהן, ולא על ידי חברה מקצועית שעוסקת בעריכת תמלילי שיחות, מן הסוג המוגש כדבר שבשגרה בהליכים משפטיים. לאור האמור, קיים קושי רב ביותר להסתמך על התמלול ולהסיק ממנו את המסקנות שנטענו מטעם דהן. זאת ועוד, ככל שמדובר בהתנהלות פסולה של המזכיר במהלך הבוררות, היה על דהן לפנות בעניין זה לבוררים על מנת שהבוררות הפסולה הנטענת תופסק על ידם. משבחר דהן שלא לפנות לבוררים בטרוניה על התנהלות מזכיר בית הדין, לא ניתן לקבל את טענותיו בסוגיה זו לאחר מתן פסקי הבוררות.

בית המשפט המחוזי בירושלים

הפ"ב 11608-05-18 לחיאני נ' דהן

הפ"ב 26619-10-18 לחיאני נ' דהן

הפ"ב 39942-05-18 דהן נ' לחיאני

- 1
- 2 51. לטענת דהן בדיון מיום 3.2.21, מתקיימת עילת הביטול שבסעיף 24(5) לחוק הבוררות, על
- 3 פיה הבורר לא הכריע באחד העניינים שנמסרו להכרעתו. נטען כי נותרו נקודות שנשארו
- 4 פתוחות לצורך יישום פסקי הבוררות והצדדים יהיו חייבים לברר את אותן נקודות פתוחות
- 5 בהליך נוסף. עוד נטען כי דהן לא יסכים לחתום על הסכם בוררות חדש בפני בית הדין
- 6 ומשום כך אין מקום כי בית המשפט יפעל על פי הסמכות שבסעיף 26(ב) לחוק הבוררות,
- 7 המורה כי בית המשפט לא יבטל את פסק הבוררות כולו אם ניתן להשלימו, לתקנו או
- 8 להחזירו לבורר.
- 9
- 10 52. למיטב התרשמותי, הצדדים לא פעלו בהתאם לפסקי הבוררות ולא קיימו את הליך
- 11 ההיפרדות כפי שנקבע על ידי בית הדין. משום כך איני סבור כי מתקיימת העילה הקבועה
- 12 בסעיף 24(5) לחוק הבוררות וככל שנותרו מחלוקות שלא הוכרעו על ידי בית הדין, איני
- 13 סבור כי בנסיבות העניין נכון יהיה להחזיר את העניין לבית הדין לצורך השלמת הבוררות.
- 14
- 15 53. אשר לטענתו של דהן כי על חלק מן ההחלטות חתום הרב שריקי במקום חתימתו של הרב
- 16 בן יהוידע, יש לציין כי הצדדים מסרו את המחלוקת ביניהם לבוררות לבית הדין לממונות
- 17 "כתר תורה – בית וגן" בראשות הרב שלמה ידידיה זעפראני. על פי הגדרת המונח "בורר"
- 18 בחוק הבוררות עולה כי גם גוף משפטי בלתי מאוגד, כמו מוסד, בית דין משמעותי, וכיו"ב
- 19 יכול להיכלל בהגדרה זו. משמעות הדברים היא כי:
- 20
- 21 "בקביעת מוסד כבורר יש הסכמה של הצדדים לגבי הגוף שעל אנשיו יימנו
- 22 הבוררים, תוך השארת קביעת מספר בוררים ומיהותם – למוסד עצמו". (אוטולנגי,
- 23 בורות, עמ' 371).
- 24
- 25 כן ראו בהקשר זה את המ' (ב"ש) 33/86 אלחדד אשר נ' בית הדין הרבני האזורי באשקלון,
- 26 פ"מ תשמ"ז (3) 299. לאור האמור, ומאחר ודהן הסכים כאן כי בית הדין ישמש כבורר, שוב
- 27 אינו יכול, בהעדר התניה מפורשת אחרת, לבוא ולהשיג על ההרכב שישב לדין, במיוחד לאור
- 28 העובדה שדהן לא מחה בזמן אמת על הליקוי הנטען. יש להדגיש כי בין ההחלטות עליהן
- 29 חתם הרב שריקי ניתן למנות החלטות שניתנו בשלבים הראשונים של הבוררות, כבר ביום
- 30 י"ב כסלו תשע"ח (30.11.17) וכן ביום כ"ג שבט תשע"ח (8.2.18) וביום כ"ג שבט תשע"ח
- 31 (8.2.18).
- 32

בית המשפט המחוזי בירושלים

הפ"ב 11608-05-18 לחיאני נ' דהן

הפ"ב 26619-10-18 לחיאני נ' דהן

הפ"ב 39942-05-18 דהן נ' לחיאני

54. בנוסף, נטען מטעם דהן כי הבוררים לא נתנו לו הזדמנות נאותה להשמיע את טענותיו ועל כן, מתקיימת עילת הביטול שבסעיף 24(4) לחוק הבוררות. טענה זו נטענה באופן כוללני וסתמי מבלי לפרט באיזה דיון נמנעה ממנו ההזדמנות לטעון את טענותיו ומתי הגיש בקשה לבית הדין אשר סירב להיעתר לה. על כן, אין מקום לקבל את טענת דהן.
55. זאת ועוד. סעיף 26(א) לחוק הבוררות מורה כי בית המשפט רשאי לדחות בקשת ביטול על אף קיומה של אחת העילות האמורות בסעיף 24 לחוק, אם סבור היה שלא נגרם עיוות דין. השיקול של העדר עיוות דין מבוסס פעמים רבות על מניעות: בעל דין שהופיע בפני הבורר וטען את טענותיו, הנטייה של בתי המשפט היא לקבוע כי לא נגרם לו כל עיוות דין וזאת גם אם יש בידו עילת ביטול מוכחת (אוטולנגי, בוררות, עמ' 1167). עיוות דין יכול גם להתייחס לתוצאות הבוררות ולא רק לגבי אופן ניהול הבוררות. במקרה הנכחי איני סבור כי נגרם לדהן עיוות דין ומשום כך, גם אם הייתה בידו עילת ביטול מוכרת (ואיני סבור כי זהו המצב), יש מקום לדחות את בקשת הביטול.

סוף דבר

56. מכל הטעמים שפורטו לעיל, המסקנה היא כי יש לדחות את בקשת הביטול מטעמו של דהן ויש לאשר את פסקי הבוררות שניתנו על ידי בית הדין לממונות "כתר תורה – בית וגן" בירושלים ובראש ובראשונה את הפסק מיום כ"ה כסלו תשע"ח (13.12.17) וכן את הפסק מיום כ"ט סיון תשע"ח (12.6.18).
57. לאור התוצאה, על דהן לשלם ללחיאני הוצאות ושכר טרחת עו"ד בסכום כולל של 25,000 ₪ אשר ישולם תוך 45 ימים מהיום, כאשר לאחר מועד זה יתווספו לסכום הנ"ל הפרשי הצמדה וריבית כחוק עד ליום התשלום בפועל.

המזכירות תשלח את פסק הדין לבאי כוח הצדדים.

ניתן היום, כ"ז שבט תשפ"א, 9 פברואר 2021, בהעדר הצדדים.

ד"ר

אביגדור דורות, שופט

בית המשפט המחוזי בירושלים

הפ"ב 11608-05-18 לחיאני נ' דהן

הפ"ב 26619-10-18 לחיאני נ' דהן

הפ"ב 39942-05-18 דהן נ' לחיאני